

KÉT FÉNY KÖZÖTT

Mt 5,16

Van egy ismert regény, amelynek ez a címe: *Ami két Miatyánk között van*. — Nem a regényről akarok beszélni, de a címe nagyon megkapott. Mert a vasárnapi istentiszteleteken kétszer mondjuk el a Miatyánkot, s a prédikáció is a két Miatyánk között van.

A Miatyánk az istentisztelet fontos része. Mert ezt az imádságot Jézus hagyta ránk. Az köt össze bennünket vele és első tanítványával, akik azt nekünk tovább adták. Prédikáció nélkül lehet istentiszteletet tartani: egyszerű hétköznapi istentiszteleteket, bűnbánatiakat, de Miatyánk nélkül nem szoktunk soha.

Amikor azt mondjuk: „Két Miatyánk között“, azt is mondhatnók: két istentisztelet között. Különösen ma, amikor ezen a héten már tartottunk egy istentiszteletet halottaink emlékére, s bár nem szándékszunk ma is róluk beszélni, mégsem felejtkezhetünk el arról a gyertyafényes istentiszteletről egy hét alatt.

A napokban esti sétámat végeztem a kertünkben. Ahogy lépegettem, a lábam előtt megvillant valami. Először azt hittem, a telehold fénye villant egy harmatcseppen, de jobban megnézve láttam, hogy szentjánosbogár. Elcsodálkoztam: igaz, hogy az esték nem hidegek most, de az ő világítása ilyenkor szokatlan. November van. Úgy meghatott, hogy mégis világít. És akkor eszembe jutott egy nem is olyan régen élt nagy költőnk verse, a *Két fény között*.

Szemben a fiumei kikötő;
Elől a nagy világítótorony.
Lobban, forog, forgó fénykévéit
Futtatja végig a hullámokon.

Hátam mögött a sziklarepedésben
Parányi fényű szentjánosbogár.
Kis hangya, kóbor pille — valaki
Az ő fényénél is haza talál.

Hát én, hát én világítok vajon?
Csobban a tenger csorba sziklaélen;
A parton állok — két fény közt — sötétén.

A nagy költő szerény volt; nem látta önmaga fényét. Pedig az igazi nagyok világítva mutatják előttünk az utat. De nem lehet mindenki világítótorony. Sokszor hallottam már: „Milyen jó a nagyembereknek; mindenki csodálja, követi őket; vezethetik embertársaikat. Miért vagyok én ilyen egyszerű, szürke ember? Nem érdemes így élni.“ Igaz, legtöbben csak jánosbogarak vagyunk. A fényünk csekély, de Istentől kaptuk mi is, akár a világító napok a maguk fényét. És ahogy a költő mondja: „Kis hangya, kóbor pille“, — hozzánk hasonló emberek — a mi fényünknel is haza találhatnak, akár otthonukba, akár vendéglátó házhoz, akár Istenhez. Egyetlenegy szentjánosbogár fényét csak az láthatja meg, akinek a lába elé kerül. Ha halottak napján este csak egyetlen gyertyát gyújtott volna valaki meg a temetőben, az nem látszott volna messze. De én láttam már egy nyáron jánosbogarakat tömegestől repülni a levegőben, és nem hiszem, hogy lett volna valaki, aki azt ne csodálta volna meg. Halottak napján pedig nem egy, de sok-ezer gyertyát gyújtottak meg a temetőben, és minden kivilágított temető messzire látszott. És aki látta — mint egyszer egy régi halottak napján egy öreg fuvaros a Kénos fölötti országúton —, elénekelte a 199-ik énekünk mindkét versszakát.

De novemberben nemcsak halottak napja van. November 15-e is emlékeztet minket Dávid Ferencre, aki tanításaival visszaadta nekünk az igazi jézusi tanításokat. Mi csak szentjánosbogarak vagyunk — ő világítótorony. De országunkban sok unitárius „szentjánosbogár“ van. Ha összeadjuk apró fényeinket, az messzire világít.

Úgy készülünk hát november tizenötödikére, hogy ebből a világításból ki ne maradjunk. Vigyük magunkkal szentjánosbogárnyi fényeinket, s haladjunk úgy egyházalapítónk halálának évfordulója felé, ahogy Jézus születésének gyertyafényes ünnepe, a karácsony felé szoktunk haladni.

Most készülök a második Miatyánk elmondására ezen az istentiszteleten, beszédem befejezése után. A két Miatyánk között ennyit akartam elmondani. Látom, hogy amit elmondtam, azt szívetekbe fogadtátok. Készüljetez november tizenötödikére úgy, hogy a novemberi világitáskor egyetlenegy fény se aludjék ki! Ámen.

LUKÁCSI MÓZES

A KÜZDŐ ÉS BIZAKODÓ EMBER

Mt 6,25—33

Újesztendő napjára virradtunk. Legyen áldott érette Istenünk jósága.

A holnap kérdése mindig foglalkoztat minket, de újesztendő napján különösen sokat. Nincs ember, kinek gondolatában ma fel ne vetődne a kérdés: vajon milyen lesz az új esztendő, vajon mit rejteget ismeretlen méhében a mi számunkra?

Jézus azonban azt mondja, hogy ne aggodalmaskodjunk a jövőndő felől. Ne aggodalmaskodjunk élelmünk és ruházatunk felől sem.

Mi meghallgatjuk ezt a jézusi tanácsot, de feltesszük a kérdést: vajon jogos-e Jézusnak ez a kívánsága? Kívánhatja-e tőlünk azt, hogy ne aggodalmaskodjunk?

Az embert az állatoktól leginkább a jövőbelátás tehetsége különbözteti meg. Az állat csak a pillanatnak él, de az ember sejti, kutatja a jövőndőt. Nem valami csodás jóslatok alapján támad ez a sejtelem, hanem elsősorban az élet törvényeinek és adottságainak alapján. Az ember, kit az Isten okos értelemmel ajándékozott meg, latolgatni tudja a dolgokat, ki tudja számítani az eshetőségeket, s ha nem is egészen biztosan, de hozzávetőlegesen mégiscsak látja a jövőndőt. Az előre megsejtett jövőndő nehézsége pedig „gond“ alakjában nehezedik az ember lelkére. A gondok viszont arra készítetik, hogy a jövőndő nehézségei ellen védekezzék. Így a gondok tulajdonképpen életrehívói az egész emberi kultúrának. Most már ne aggódní, ne fürkészní a jövőndő titkos útjait, ne latolgatni a történések lehetőségeit, egyenlő lenne azzal, hogy eldobjuk magunktól egész emberi kultúránkat és levetkőzzük magunkról éppen a legemberibb vonásunkat.

Tehetjük-e ezt és főleg kívánhatja-e Jézus ezt az ő követőitől? Bizonyára nem!

Mindannyian érezzük, hogy a szeretetnek láthatatlan szálai milyen mélyre nyúlnak a szívekbe. Hogy szereti a szülő a gyermekét, testvér a testvérét, élettárs az élettársat, barát a barátot, lelkész a gyülekezetét, hívő az egyházát, ember a hazáját. Aztán jön az élet és elszakítja egymástól azokat, akik igazán szeretik egymást. Mennyi aggodalom száll el ilyenkor az ajkáról, és mennyi sóhajtás vegyül bele az álmatlan éjszakák csendjébe azokért, akiket nagyon szeretünk, de akik távol kerültek mitőlünk. Szinte azt mondhatnók, hogy szeretteinkért való aggodásunk mértéke az irántuk érzett szeretetünk és ragaszkodásunk nagyságának.

És most azt kívánja tőlünk Jézus, hogy ne aggódnunk szeretteinkért? Szülő a gyermekéért, testvér a testvérért, élettárs az élettársért, hívő lélek az egyházért, honpolgár a hazáért és valamennyien a béke nagy ügyéért?! Bizonyára nem. Hiszen a szeretet és aggodás szeretteinkért úgy összetartoznak, mint a fény és az árnyék.

400 esztendőös a mi unitárius anyaszentegyházunk. Ez alatt nagyon sok jutott nekünk a szenvedésből. Hányszor állottunk hajléktalanul, templom nélkül, megalázva, kitagadottan. A mi hitelőeink mennyit aggodhattak, mennyit félhették egyházuk és drága hitük szent ügyét. S az ők aggodásuk szent örökséget hagyott reánk: megtisztult hitünket és templomainkat. Vajon a példájuk nem kell-e sarkalljon minket is fürkészní a jövőndő és aggodni értékeink sorsa felől, hogy megtalálhassuk értékeink megtartására a legjobb utat, a legegészségesebb lehetőségeket. Aztán amint hitelőeink tették, mi is átadhassuk javainkat az utódoknak.